

Kingdom of the Netherlands

The MATRA Programme

Зміцнення позицій НГО у регіонах як учасників реформування системи забезпечення безпеки харчової продукції, спрямованого на подолання корупції

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ за порушення законодавства

Матеріали для тренінгу операторів ринку

Січень 2020

Відповідальність оператора ринку за порушення законодавства про харчові продукти і корми

Закон України "Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин", Стаття 65 "Відповідальність за порушення цього закону, законодавства про харчові продукти та корми"

Посилання на статтю: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2042-19#n894>

Порушення	Обсяг відповідальності
Порушення встановлених законодавством гігієнічних вимог до виробництва та/або обігу харчових продуктів або кормів, якщо це створює загрозу для життя та/або здоров'я людини або тварини	<i>Юрособи:</i> штраф 10 мін зарплат <i>Фізособи:</i> штраф 6 мін зарплат
* Виробництво та/або обіг харчових продуктів або кормів з використанням незареєстрованої потужності	<i>Юрособи:</i> штраф 25 мін зарплат <i>Фізособи:</i> штраф 11 мін зарплат
* Виробництво, зберігання харчових продуктів або кормів без отримання експлуатаційного дозволу на відповідну потужність	<i>Юрособи:</i> штраф 30 мін зарплат <i>Фізособи:</i> штраф 25 мін зарплат
* Невиконання обов'язку щодо впровадження на потужностях постійно процедур НАССР	<i>Юрособи:</i> штраф 35 мін зарплат <i>Фізособи:</i> штраф 15 мін зарплат

<p>Реалізація харчових продуктів або кормів, маркування яких не відповідає законодавству, якщо це створює загрозу для життя та/або здоров'я людини або тварини</p>	<p><i>Юрособи:</i> штраф 35 мін зарплат <i>Фізособи:</i> штраф 15 мін зарплат</p>
<p>* Порушення вимог щодо забезпечення простежуваності, передбачених законодавством про харчові продукти та корми</p>	<p><i>Юрособи:</i> штраф 8 мін зарплат <i>Фізособи:</i> штраф 5 мін зарплат</p>
<p>Невиконання обов'язку щодо відкликання або вилучення з обігу небезпечних харчових продуктів або кормів</p>	<p><i>Юрособи:</i> штраф 35 мін зарплат <i>Фізособи:</i> штраф 30 мін зарплат</p>
<p>* Використання, реалізація незареєстрованих об'єктів санітарних заходів або кормових добавок</p>	<p><i>Юрособи:</i> штраф 18 мін зарплат <i>Фізособи:</i> штраф 12 мін зарплат</p>
<p>* Пропонування до реалізації або реалізація непридатних харчових продуктів або кормів</p>	<p><i>Юрособи:</i> штраф 25 мін зарплат <i>Фізособи:</i> штраф 17 мін зарплат</p>
<p>Пропонування до реалізації або реалізація харчових продуктів або кормів, які є шкідливими для здоров'я людини або тварини</p>	<p><i>Юрособи:</i> штраф 40 мін зарплат <i>Фізособи:</i> штраф 25 мін зарплат</p>
<p>* Пропонування до реалізації або реалізація швидкопсувних харчових продуктів або кормів, строки зберігання яких закінчилися, якщо внаслідок цього харчові продукти або корми не стали шкідливими для здоров'я людини або тварини</p>	<p><i>Юрособи:</i> штраф 25 мін зарплат <i>Фізособи:</i> штраф 8 мін зарплат</p>

<p>* Пропонування до реалізації або реалізація харчових продуктів або кормів, що не є швидкопсувними, мінімальні строки зберігання яких закінчилися, якщо внаслідок цього харчові продукти або корми не стали шкідливими для здоров'я людини або тварини</p>	<p><i>Юрособи:</i> штраф 5 мін зарплат <i>Фізособи:</i> штраф 3 мін зарплат</p>
<p>Порушення значень параметрів безпечності об'єктів санітарних заходів або кормів, встановлених законодавством</p>	<p><i>Юрособи:</i> штраф 10 мін зарплат <i>Фізособи:</i> штраф 5 мін зарплат</p>
<p>Невиконання рішення посадової особи системи Держспоживслужби про знищення небезпечного харчового продукту, допоміжних матеріалів для переробки, небезпечних кормів або кормових добавок</p>	<p><i>Юрособи:</i> штраф 18 мін зарплат <i>Фізособи:</i> штраф 10 мін зарплат</p>
<p>Реалізація продуктів, які ввезені (переслані) на митну територію України як торговельні (виставкові) зразки або об'єкти наукових досліджень відповідно, порушення вимог щодо їх знищення або вивезення (пересилання) за межі України або інших встановлених законодавством правил поведження з ними</p>	<p><i>Юрособи:</i> штраф 25 мін зарплат <i>Фізособи:</i> штраф 15 мін зарплат</p>
<p>Ненадання, несвоєчасне надання, надання недостовірної інформації на вимогу посадової особи системи Держспоживслужби</p>	<p><i>Юрособи:</i> штраф 5 мін зарплат <i>Фізособи:</i> штраф 3 мін зарплат</p>
<p>Відмова в допуску посадової особи системи Держспоживслужби до здійснення державного контролю з підстав, не передбачених законом, або інше перешкоджання її законній діяльності</p>	<p><i>Юрособи:</i> штраф 10 мін зарплат <i>Фізособи:</i> штраф 7 мін зарплат</p>

<p>Невиконання, несвоєчасне виконання рішення головного державного інспектора або головного державного ветеринарного інспектора про тимчасове припинення виробництва та/або обігу харчових продуктів та/або кормів</p>	<p><i>Юрособи:</i> штраф 50 мін зарплат <i>Фізособи:</i> штраф 40 мін зарплат</p>
<p>Невиконання, несвоєчасне виконання законних вимог (приписів) посадової особи системи Держспоживслужби щодо усунення порушень законодавства про державний контроль, харчові продукти та корми</p>	<p><i>Юрособи:</i> штраф 8 мін зарплат <i>Фізособи:</i> штраф 5 мін зарплат</p>
<p>Порушення встановлених законодавством вимог до надання інформації для споживачів щодо харчових продуктів, надання неточної, недостовірної та незрозумілої для споживачів інформації про харчовий продукт</p>	<p><i>Юрособи:</i> штраф 15 мін зарплат <i>Фізособи:</i> штраф 10 мін зарплат</p>
<p>Зміну оператором ринку харчових продуктів інформації, що супроводжує харчовий продукт, у випадку, передбаченому статтею 5 Закону України "Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів" <i>Посилання на статтю:</i> https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2639-19#n83</p>	<p><i>Юрособи:</i> штраф 15 мін зарплат <i>Фізособи:</i> штраф 10 мін зарплат</p>
<p>Реалізація харчових продуктів або кормів, маркування яких не відповідає законодавству, якщо це не створює загрози для життя та/або здоров'я людини або тварини</p>	<p><i>Юрособи:</i> штраф 5 мін зарплат <i>Фізособи:</i> штраф 3 мін зарплат</p>
<p>Ненадання інформації споживачеві щодо речовин та харчових продуктів, які спричиняють алергічні реакції або непереносимість</p>	<p><i>Юрособи:</i> штраф 30 мін зарплат <i>Фізособи:</i> штраф 20 мін зарплат</p>

* Якщо таке порушення вчиняється вперше протягом останніх 3 років, державний інспектор або державний ветеринарний інспектор видає припис оператору ринку щодо усунення порушення без оформлення протоколу.

Провадження у справах порушення законодавства про харчові продукти та корми

Закон України "Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин", Стаття 66 "Провадження у справах про порушення цього закону, законодавства про харчові продукти та корми"

Посилання на статтю: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2042-19#n894>

Штраф за порушення законодавства про харчові продукти та корми може бути накладено **протягом 6 місяців** з дня виявлення правопорушення, **але не пізніше 1 року** з дня його вчинення.

Протокол про порушення законодавства про державний контроль, харчові продукти та корми за результатами контролю мають право складати державні інспектори та державні ветеринарні інспектори.

Форма протоколу про порушення Закону України «Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин», законодавства про харчові продукти та корми, затверджена Наказом Мінагрополітики від 23 січня 2016 року № 29

Посилання на Форму: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0186-18>

Особа, щодо якої складено протокол, або її представник має право викласти у протоколі або на окремому аркуші, що додається, своє пояснення щодо змісту протоколу, засвідчивши їх особистим підписом.

* У разі відмови особи, щодо якої складено протокол, або її представника від надання пояснень у протоколі робиться відповідний запис.

* Викладені у протоколі або на окремому аркуші, що додається, пояснення свідків та/або потерпілих засвідчуються їхніми підписами.

Протокол складається у 2 примірниках та підписується особою, яка його склала. Один примірник протоколу вручається під розписку особі, щодо якої складено протокол, або її представникові, а другий – зберігається у Держспоживслужбі.

* У разі відмови особи, щодо якої складено протокол, або її представника від отримання примірника протоколу в ньому робиться відповідний запис, і не пізніше наступного робочого дня протокол надсилається такій особі рекомендованим поштовим відправленням з повідомленням про вручення.

* У разі ненадання особою, щодо якої складено протокол, інформації про її місцезнаходження протокол надсилається за адресою, зазначеною в ЄДРПОУ і вважається врученим незалежно від факту його отримання такою особою.

Справа про порушення цього законодавства державний контроль, харчові продукти та корми розглядається Держспоживслужбою.

Від імені Держспоживслужби розглядати справи мають право головні державні інспектори та головні державні ветеринарні інспектори – керівники регіональних відділень Держспоживслужби або їх заступники.

Справа розглядається не пізніше 15 робочих днів з дня отримання посадовою особою протоколу та інших матеріалів справи.

* За письмовим клопотанням особи, щодо якої складено протокол, розгляд справи відкладається, але не більше ніж на 10 робочих днів – для подання нею додаткових матеріалів або з інших поважних причин.

Час і місце розгляду справи повідомляються особі, щодо якої складено протокол, не пізніше ніж за 5 робочих днів до дня її розгляду.

* Повідомлення про час і місце розгляду справи вручається особі, щодо якої складено протокол, або її представникові під розписку або надсилається рекомендованим поштовим відправленням з повідомленням про вручення.

* Повідомлення про час і місце розгляду справи, надіслане рекомендованим поштовим відправленням за місцезнаходженням особи, щодо якої складено протокол, зазначеним у ЄДРПОУ, вважається врученим незалежно від факту його отримання такою особою.

Справа може бути розглянута за відсутності особи, щодо якої складено протокол, якщо є відомості про її належне повідомлення про час і місце розгляду справи і якщо від неї не надійшло клопотання про відкладення розгляду справи.

Особа, щодо якої складено протокол, має право ознайомитися з матеріалами справи, надавати пояснення, подавати докази, заявляти клопотання, користуватися правовою допомогою адвоката або іншого фахівця у галузі права, оскаржувати постанову у справі.

Справа не може бути розпочата, а розпочата справа підлягає закриттю у разі:

- відсутності події або складу порушення цього законодавства про державний контроль, харчові продукти та корми
- втрати чинності положенням закону, яким встановлено відповідальність за порушення законодавства про державний контроль, харчові продукти та корми
- закінчення визначеного законом строку, протягом якого може бути накладено штраф
- наявності за тим самим фактом порушення законодавства про державний контроль, харчові продукти та корми постанови про накладення штрафу або нескасованої постанови про закриття справи, винесеної щодо тієї самої особи
- державної реєстрації ліквідації юридичної особи, щодо якої складено протокол
- смерті фізичної особи - підприємця, щодо якої складено протокол.

За результатами розгляду справи головний державний інспектор (головний державний ветеринарний інспектор) виносить одну з таких постанов:

- про накладення штрафу
- про закриття справи.

Постанова у справі має містити:

- прізвище, ім'я, по батькові посадової особи, яка винесла постанову
- дату і місце розгляду справи
- відомості про особу, щодо якої винесено постанову, а також потерпілого – за його наявності

- опис обставин, встановлених під час розгляду справи, та доказів, що їх підтверджують
- посилання на положення законодавства, які були порушені, та/або зазначення підстав для закриття справи
- посилання на положення закону, які передбачають відповідальність за правопорушення
- прийняте у справі рішення.

Постанова про накладення штрафу має відповідати вимогам до виконавчого документа, передбаченим Законом України "Про виконавче провадження".

Закон України "Про виконавче провадження", *посилання на закон:* <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19>

Постанова у справі вручається особі, щодо якої її винесено, або її представникові під розписку або надсилається рекомендованим поштовим відправленням з повідомленням про вручення протягом 3 робочих днів з дня її винесення.

Потерпілий та особа, щодо якої винесено постанову у справі, мають право оскаржити її в адміністративному (досудовому) порядку або до суду протягом 1 місяця з дня її винесення.

* Скарга на постанову у справі, подана в адміністративному порядку, залишається без розгляду у разі оскарження цієї постанови до суду.

* Якщо останній день строку подання скарги на постанову у справі в адміністративному порядку припадає на вихідний, святковий або неробочий день, останнім днем строку вважається наступний за вихідним, святковим або неробочим робочий день.

* За заявою скаржника посадова особа, уповноважена на розгляд скарги, поновлює цей строк у разі визнання причин його пропущення поважними.

Оскарження постанови у справі в адміністративному (досудовому) порядку здійснюється шляхом подання через орган, який її виніс, скарги до територіального органу компетентного органу вищого рівня або компетентного органу.

Скарга, що надійшла, протягом 3 робочих днів передається (надсилається) разом із справою до територіального органу Держспоживслужби вищого рівня або Держспоживслужби та розглядається відповідним головним державним інспектором або головним державним ветеринарним інспектором протягом 10 робочих днів з дня її отримання.

За результатами розгляду скарги на постанову у справі в адміністративному (досудовому) порядку може бути прийнято одне з таких рішень:

- про залишення постанови без змін, а скарги - без задоволення
- про скасування постанови і закриття справи
- про скасування постанови та прийняття нової постанови.

***!** Порядок адміністративного (досудового) оскарження постанови у справі мав бути розроблений Мінагрополітики у ІУ кварталі 2019 року.

- Постанова у справі, яку не було оскаржено у встановлений законом строк, набирає законної сили після закінчення строку на її оскарження.
- Постанова у справі, оскаржена в адміністративному (досудовому) порядку, набирає законної сили після закінчення 1 місяця з дня залишення відповідної скарги без задоволення.
- Постанова у справі, оскаржена до суду, набирає законної сили з дня набрання законної сили відповідним судовим рішенням.

Штраф підлягає сплаті протягом 15 днів після набрання законної сили постановою про накладення штрафу.

***** Сплата штрафу не звільняє особу, щодо якої винесено постанову у справі, від обов'язку усунення допущеного правопорушення, а також від обов'язку відшкодування пов'язаної з ним шкоди (завданих збитків).

Якщо штраф не сплачено у строк, примусове виконання постанови про накладення штрафу здійснюється в порядку, встановленому Законом України "Про виконавче провадження".

Закон України "Про виконавче провадження", *посилання на закон:* <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19>

Провадження у справах порушення законодавства про харчові продукти та корми

Закон України "Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин", Стаття 67 "Тимчасове припинення виробництва та/або обігу харчових продуктів та/або кормів"

Посилання на статтю: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2042-19#n989>

Не пізніше наступного дня з дня виявлення порушення законодавства про харчові продукти та корми головний державний інспектор або головний державний ветеринарний інспектор приймає рішення про тимчасове припинення виробництва та/або обігу харчових продуктів та/або кормів, якщо таке виробництво та/або обіг становлять загрозу для життя та/або здоров'я людини та/або тварини.

* Рішення про тимчасове припинення виробництва та/або обігу харчових продуктів та/або кормів повинно обмежувати господарську діяльність лише в частині, що є необхідною та достатньою для усунення загрози для життя та/або здоров'я людини та/або тварини

* Рішення про тимчасове припинення виробництва та/або обігу харчових продуктів та/або кормів має визначати, який конкретний вид діяльності та з використанням якої потужності (її частини) підлягає тимчасовому припиненню.

Рішення про тимчасове припинення виробництва та/або обігу харчових продуктів та/або кормів набирає чинності з моменту його вручення операторові ринку і оприлюднення на офіційному веб-сайті Держспоживслужби

Рішення про тимчасове припинення виробництва та/або обігу харчових продуктів та/або кормів діє протягом визначеного таким рішенням строку, але не більше 10 робочих днів.

* Якщо для усунення оператором ринку порушення законодавства про харчові продукти та/або корми необхідно припинити виробництво та/або обіг харчових продуктів та/або кормів на час, що перевищує 10 робочих днів, головний державний інспектор або головний державний ветеринарний інспектор звертається до суду з позовом про зобов'язання оператора ринку тимчасово припинити виробництво та/або обіг харчових продуктів та/або кормів.

* Позов про зобов'язання оператора ринку тимчасово припинити виробництво та/або обіг харчових продуктів та/або кормів має бути подано до суду не пізніше закінчення строку дії рішення про тимчасове припинення виробництва та/або обігу харчових продуктів та/або кормів.

Оператор ринку має право відновити виробництво та/або обіг харчових продуктів та/або кормів, якщо:

- відсутня постанова суду, що набрала законної сили
- закінчився строк тимчасового припинення виробництва та/або обігу харчових продуктів та/або кормів, визначений у рішенні головного державного інспектора або головного державного ветеринарного інспектора
- суд скасував рішення головного державного інспектора або головного державного ветеринарного інспектора про тимчасове припинення виробництва та/або обігу харчових продуктів та/або кормів
- суд, який ухвалив постанову про зобов'язання оператора ринку тимчасово припинити виробництво та/або обіг харчових продуктів та/або кормів, постановив ухвалу про її скасування на підставі усунення або припинення існування обставин, які стали підставою для її прийняття
- головний державний інспектор або головний державний ветеринарний інспектор скасував винесене ним рішення про тимчасове припинення виробництва та/або обігу харчових продуктів та/або кормів на підставі усунення або припинення існування обставин, які стали підставою для його винесення